

OECD *Multilingual Summaries*

Government at a Glance 2013

Summary in Hebrew



לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/gov_glance-2013-en

ממשל במבט חטוף 2013

תקציר בעברית

המשבר הפיננסי והכלכלי וספיחיו הביאו ממשלות OECD רבות ליישם תכניות התאמה מבניות לצורך הבראת הקופה הציבורית שלהן. ואולם, האמון בממשלות פחת באופן ניכר, לאור הקושי להיענות לציפיות הגדלות של האזרחים עם משאבים ממשלתיים מוגבלים. בין השנים 2007 ו-2012, האמון בממשלות לאומיות ירד במוצע מ-45% ל-40%, דבר אשר הקשה על הרשויות במדינות השונות לגייס תמיכה עבור רפורמות נחוצות.

כדי שממשלות תוכלנה לעמוד בציפיות האזרחים באמצעים המוגבלים העומדים לרשותן, דרושה גישה חדשה לממשל ציבורי. גישה זו צריכה להיבנות סביב יצירת יכולת אסטרטגית, מוסדות חזקים, כלים ותהליכים אפקטיביים, וקביעת תוצרים ברורים ומדידים. האינדיקטורים המוצגים במהדורת 2013 של "ממשל במבט חטוף" מצביעים על מידת התקדמותן של מדינות OECD בדרך לפיתוח המצב האסטרטגי הזה.

ממצאים עיקריים

- **קיימים עדיין קשיים בניהול הקופה הציבורית במדינות שונות, למרות מאמצי ההבראה הניכרים שלהן ה-OECD** העריך את השיפורים שיידרשו לחול ביתרות התקציב הבסיסיות (underlying primary balances) כדי להקטין את החוב הציבורי ברוטו ל-60% מן התמ"ג עד שנת 2030. בממוצע המדינות החברות ב-OECD, דרוש גידול של כ-3% בתמ"ג הפוטנציאלי ביחס למצב הפיסקלי ב-2012. ואולם, כמה מדינות OECD ממשיכות לדעת יחס חוב ציבורי לתמ"ג עולה, כאשר ההוצאה הממשלתית ב-2011 עלתה בממוצע על ההכנסות. הדבר נבע חלקית מעלותן של חבילות המרצה ומקיפאון בהכנסות בעקבות המשבר, כמו גם מעליות בהוצאות הקשורות להזדקנות האוכלוסייה.
- **מדינות אימצו דרכי פעולה חדשות בתחום התקציבי ופיתחו מוסדות ניהול חדשים** שינויים במסגרת הגלובלית להתנהלות כלכלית, אשר התחייבו לאחר שמנגנונים קיימים התבררו כבלתי אפקטיביים לשמירה על משמעת פיסקלית, מניעים מדינות לשכלל את הכלים הקיימים וליישם אסטרטגיות חדשות. כך, למשל, 97% ממדינות ה-OECD אימצו כללים פיסקליים, ומספר הכללים הממוצע למדינה גדל. בין 2009 ל-2013, שמונה מדינות הקימו מוסדות פיסקליים עצמאיים שתפקידם לקדם משמעת פיסקלית, להפיק מידע כלכלי, ולהבטיח כי משאבים יוקצו במקום שבו הם יוכלו להועיל באופן המרבי.
- **רמות התעסוקה במגזר הציבורי נוטות להישאר יציבות לאורך זמן** רמת התעסוקה במגזר הממשלתי הכללי (שלטון מרכזי, שלטון מקומי וביטוח לאומי) נותרה יחסית ללא שינוי בין 2001 ל-2011, על מעט מתחת ל-16% מכלל כוח העבודה. מדובר בנתון נמוך יחסית בהשוואה להוצאות הממשלתיות הממוצעות, אשר היוו 45.4% מן התמ"ג ב-2011, דבר המצביע על משקלו המשמעותי של מיקור חוץ (outsourcing). למרות העובדה שכמה מדינות OECD הודיעו על הקפאת גיוסים של עובדים חדשים וקיצוצים במספר המועסקים כחלק מתכניות הקונסולידציה הפיסקלית שלהן, בטווח האורך קשה לשמר במגזר הציבורי צמצומים משמעותיים בתעסוקה, שכן דרישות האזרחים גדלות בהתמדה.
- **דרושים מנגנונים נוספים לסגירת הפער המגדרי במגזר הציבורי** ממשלות שונות נקטו מגוון צעדים כדי להבטיח שוויון הזדמנויות לעובדים ולעובדות שלהן, כגון יישום יעדי גיוס וקידום וכן צעדים מסייעים ליצירת איזון טוב יותר בין החיים לעבודה. אף על פי כן, נתונים מראים שנשים מאיישות יותר ממחצית (ובמקרים מסוימים, כמעט 90%) מן המשרות המזכירותיות, ולעומת זאת מיוצגות הרבה פחות בתפקידים בכירים יותר. צעדים לתיקון פערים כאלה כוללים, למשל, תקצוב רגיש-מגדר (GRB: Gender Responsive Budgeting), המשלב שיקולים מגדריים בכל שלבי המחזור התקציבי. מטרתו היא להימנע מ"תקצוב המתעלם ממגדר" ולשפר את מידת האפקטיביות של תכניות ממשלתיות על ידי זיהוי פערים מגדריים לא פרופורציונליים המתקבלים כתוצאה מהקצבות נתונות. ואולם, פחות ממחצית מדינות ה-OECD מיסדו אצלן תקציב רגיש-מגדר.
- **מדינות עושות שימוש אסטרטגי יותר ברכש ציבורי** מדינות OECD רבות משתמשות בכלי רכש חדשניים כדי לממש יתרונות לגודל (94% משתמשות, למשל, בהסכמי מסגרת), מארגנות מחדש את פונקציות הרכש שלהן, מרכזות את הרכישות שלהן ומאמצות טכנולוגיות מידע ותקשורת בתהליך הרכש (97% מהן משתמשות במערכת רכש אלקטרונית ארצית למכרזים). יתר על כן, רבות מן המדינות החברות ב-OECD משתמשות במדיניות רכש ציבורי לא רק לקבלת תמורה הולמת יותר לכסף, אלא גם ככלי להשגת יעדי מדיניות אחרים כגון חדשנות, צמיחה בת-קיימא (73% מקדמות רכש ירוק), חברות קטנות ובינוניות (70% מעודדות עבודה עם חברות כאלה) ושוויון תנאים בגישה להזדמנויות כלכליות.
- **מידע גלוי על רכושם והאינטרסים האישיים של מקבלי החלטות ממשיך להיות כלי חיוני לניהול ניגודי אינטרסים** כמעט כל המדינות מחייבות מקבלי החלטות ליידיע את הציבור לגבי נכסיהם ומקורות ההכנסה שלהם. ברם, מדינות בודדות מחייבות אותם לגלות תפקידים קודמים וחובות.
- **עליית חשיבותו של מידע ממשלתי פתוח ככלי ממשל** במעט מעל למחצית ממדינות ה-OECD קיימת אסטרטגיה לאומית שעניינה להעמיד לרשות האזרחים מידע ממשלתי פתוח (OGD: Open Government Data; 16%) מן המדינות מדווחות על קיומן של אסטרטגיות נפרדות בתחום זה במשרדי ממשלה שונים, ו-28% מקיימות אסטרטגיות כאלה הן ברמה הלאומית והן ברמות נמוכות יותר. רק ל-4% מן המדינות החברות אין אסטרטגיות OGD. עדיפויות מפתח בתחום ה-OGD כוללות שקיפות ופתיחות, הגדלת נפח העסקים עבור חברות מן המגזר הפרטי, והקמת עסקים חדשים. בנוסף לכך, מדינות מבינות היטב את הפוטנציאל הטמון ב-OGD לשיפור מתן השירות, יחד עם זאת, השפעתו הפוטנציאלית על מעורבות אזרחים בדיונים ציבוריים ובתהליך קבלת החלטות אינו עומד בראש סדר העדיפויות שלהן.
- **אזרחים מגלים יותר אמון בשירותים הציבוריים שהם צורכים מאשר במושג המופשט של שלטון מרכזי** למרות אמון פוחת ב"ממשלה", אזרחים מדווחים על שביעות רצון מן השירותים הניתנים על ידי ממשלות. למשל, 72% דיווחו על אמון במשטרה המקומית שלהם. אחוז קרוב לזה העידו על עצמם כי הם שבעי רצון מזמינותם של שירותי בריאות איכותיים, ו-66% היו מרוצים ממערכת החינוך ובתי הספר בעירם ובאזור מגוריהם. רמות שביעות הרצון נותרו עקביות למדי, בממוצע, במהלך המשבר הפיננסי והכלכלי העולמי ומיד לאחריו.
- **ממשלות במדינות ה-OECD דואגות יותר ויותר לספק סחורות ושירותים איכותיים למגוון רחב של אזרחים** מדינות רבות מנהיגות סטנדרטים של ביצועים בתחום מתן השירותים ומיישמות מנגנונים למדידת משוב מן האזרחים ולשילובו בתוך התהליך. לראשונה, משווה "ממשל במבט חטוף" ארבעה ממדים של איכות שירות - גמישות מחירים, רמת היענות לפניית, אמינות, ושביעות רצון האזרחים - לא רק בין מדינות, אלא גם בין השירותים הציבוריים העיקריים - חינוך, בריאות, משפט ומיסוי.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית. ניתן להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop

למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל: rights@oecd.org, או בפקס מס':

+33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

תר האינטרנט שלנו www.oecd.org/rights



[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2013), *Government at a Glance 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/gov_glance-2013-en